No. 2204 Zaterdag 3 April 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Verrijzenis.

Daar is wel nooit zoo smadelijk, nooit in zoo bitteren smart 'n einde gemaakt aan een menschelijk leven als op dien Vrijdag, toen de Heiland der wereld onder de duisternissen van het terugdeinzende zonnelicht den geest gaf in de handen Zijns Vaders.

Nooit zoo *smadelijk*.

Die Gods heirgewade draagt met Goddelijken zwier en majesteit, boven wiens hoofd geschreven stond het: *Rex Regum et Dominus Dominantium*. „Koning der koningen en Heer der heerschers" ging aan den kruisbalk ten onder in een zee van verguizing, vernietigd als het ware onder de verachting van allen, die Hem in Zijn laatste ure nabij stonden.

Hij hing er tusschen de moordenaren, waarvan de een, Hem bejegende met hoongelach en vlijmenden spot.

Aan den voet van Zijn Kruis dobbelde men om Zijn kleed.

De Phariseeër en de Schriftgeleerde spuwden nog een lastering uit naar het hooge Kruis, den erfvijand van hun Sanhedrin in 't gezicht.

En al wat er vijandigs onder het kruis bijeengegroept stond, het juichte met helsch geschater over de vernedering, die over den Zoon van den timmerman gebracht was op Zijne, van alle glorie ontluisterde stervenssponde.

Maar ook was daar nooit zulk een *smartelijk* levenseinde.

De smart, de felle, de bittere smart van de meest onmenschelijke foltering had Hem het garsche lichaam vermorzeld, en als een scherf zoo was Hem het gebeente uitgedroogd.

Een melaatsche gelijk, als een walg voor de menschen hing Hij daar, en daar was geen schoonheid meer in dat afgepijnigde en afgebeulde Lichaam.

Robijnen van Zijn bloed flonkerden op de bleeke koon, en de heete lippen konden door geen water meer verkoeld worden.

De scherpe doornen staken Hem door het heilige hoofd en gunden aan dat hoofd geen rust op het harde hout.

En uit de wonden der vastgespijkerde ledematen, uit het wreed geopende Hart druppelde nu het laatste levensbloed, en de vale doodverf kleurde met haar verschrikking langzaam aan het stil wegterende lichaam van onzen Heer en Heiland Jesus Christus.

Zoo stierf Hij en zoo zonk Hij straks weg in het graf.

Dat was in het oog der wereld als de vernietiging van Zijn bestaan.

En dat nu was voor Hem de grootste versmading.

Want het graf is een smaad.

Het is het afbrokkelen en het uitrafelen van een menschelijk bestaan. het prijs geven van dat wondere kunstwerk des Scheppers aan de wormen der aarde, het neerslaan van een kracht, het vernietigen en het uitblusschen eener schoonheid, zooals God alleen die vermag neer te leggen en te formeeren in de menschelijke verschijning.

Dien mensch doen afdalen in het graf, het is hem neerwerpen in de versmading.

En al gelooven wij, dat de dood en het graf geen heerschappij konden voeren over dien Eéne, en de Heilige Gods het bederf niet zou zien in de windselen des doods, voor de oogen der menschen zonk Hij toch weg in dien afgrond van vernietiging, en met een zwaren steen wilde men het proces der levensontbinding onttrekken aan den blik der menschen, vastelijk meenende, dat het nu gedaan was met de pretentiën en de leerstellingen van dien gehaten Galileeër.

Maar ziet, wat blonk op den Paaschmorgen het heilige, glanzende licht, dat in de blijde ure hoog uit het donkere graf uitsloeg naar de blauwe Palestijnsche lucht!

Wat flikkerde het lichtgewaad van den verrezene op dat vroege morgenuur en hoe zijn de robijnen van Zijn bloed verkeerd in lichtstralen van blanke heerlijkheid!

En hoe hoog juicht het Paaschlied, de hymne der Opstanding, uit het verlaten graf, hoe juicht en schalt de psalm van het nieuw ontloken leven weer op uit de doffe versombering van den [illegible]

[illegible] zich op in het morgenrood van een nieuwen dag . . . . .

Die gebroken en verbrijzeld was in zijn kracht, omgordde zich met Onverganklelijkheid . . . .

Die weerhouden was door den steen, drong door dien steen in het leven terug en verglansde den hof van Jozef van Arimathea met de uitstraling Zijner vernieuwde schoonheid, en met al de glorie van zijn onsterfelijk, Goddelijk leven.

In dien Hof knielen wij heden neer, opziende uit het geopende graf naar onzen Heer en God, en de verrukking des geloofs in de oogen gevoelen wij bij deze openbaring van heerlijkheid iets in het harte branden, zooals de Emmausgangers het in zich ontwaarden bij de Goddelijke samenspraak op den weg.

En luide jubileeren wij het heden na zoovele eeuwen het wederom uit:

Surrexit Christus, Spes mea!

Christus, mijn hoop, is verrezen!

Watervoorziening.

Memorie van Antwoord.

(Slot.)

Het overgroote gedeelte van de inwoners heeft geen regenbak. Deze inwoners koopen niet het dure regenwater (30 ct. per blik) in droge tijden. Zij gebruiken grondwater. Dat zij op het oogenblik minder dan 15 Liter water per dag gebruiken, is toe te schrijven aan:

1. de prijs, die zij voor het grondwater moeten betalen (7½ ct. per blik);
2. de zeer gebrekkige distributie.

De inwoners die veel grondwater afnemen, worden het eerst bediend; de man die een blik noodig heeft, kan wachten, krijgt soms niet.

Een andere oorzaak van het geringe verbruik is, dat men het water van den regenbak of van de waterkar moet halen of moet laten halen. Personen die dit tegen een vergoeding willen doen, zijn niet altijd te vinden.

De aanvoer van grondwater bedraagt in den drogen tijd slechts [illegible]0 M3 per dag. Einde 1923 distribueerde Gezondheidsdienst om den nood aan *drinkwater* te lenigen, 350 M3.

Heeft men een waterleiding in huis of een aftap-kraan in de buurt, dan zal van zelf het waterverbruik toenemen. Elke waterleiding breidt zich op den duur uit. Dit zal in het bijzonder gelden voor Willemstad, omdat door gebrek aan water, een groot gedeelte van de inwoners van hun prille jeugd af op rantsoen gesteld is. Wanneer zij betrouwbaar en goedkoop water kunnen betrekken, zal hun behoefte aan water ook van lieverlede toenemen.

Ondergeteekende zal niet willen ontkennen, dat in den regentijd - die maar kort duurt en dan met meestal groote tusschenpoozen — regenwater om niet wordt weggegeven, doch hij wenschte in herinnering te brengen. dat gedurende October, November en December 1922, toen er 479.9 m.m. regen in de stad gevallen was en daarna nog 57,3 m.m. in Januari 1923, het putwater in die maand reeds 7,5 ct. per blik kostte.

Het aantal inwoners in de beide stadsgedeelten is elk op 8.000 te stellen. In aanmerking genomen, dat 85 % van de inwoners geen regenbak bezitten, is het toch niet overdreven om bij den aanvang van het bedrijf op 100 huisaansluitingen en 50 aftapkranen voor elk stadsgedeelte te rekenen.

Het verdient geen aanbeveling een aanvang te maken met de watervoorziening van de stad uitsluitend met water van Buena Vista, omdat alleen door de combinatie van Hato en Buena Vista het mogelijk zal zijn gedurende droge tijden een voldoende hoeveelheid water aan de stad te leveren.

Het personeel, bij de ontwerp-begrooting voor de exploitatie van de waterleiding genoemd, is noodzakelijk, ten einde het bedrijf door ter zake kundige personen te laten leiden en daardoor te voorkomen dat het bedrijf eens onverwacht gestaakt zou moeten worden. Men houde in het oog, dat gedurende elken drogen tijd een gedeelte van Buena Vista geploegd en de klei vóór de dammen verwijderd moet worden.

Bovendien is noodig een geregelde contrôle op de watermeters, terwijl tevens met het oog op de zorg voor het hygienisch betrouwbaar blijven van het water, behoorlijke en geregelde contrôle moet worden uit geoefend.

Op Curaçao hebben particulieren getracht met niet ter zake kundig personeel en door af te zien van onderhoud bedrijven in stand te houden. Het resultaat hiervan is geweest, dat deze bedrijven zijn vastgeloopen.

Ondergeteekende heeft niet de minste aanwijzing, dat de aannemer van de gewapend-betonwerken zijn offerte aanmerkelijk zal verhoogen.

Het Bestuur is niet van plan, wanneer er op Curaçao geen voldoende werkkrachten zijn te krijgen, van het project af te zien. Indien dit geval zich mocht voordoen, zullen werkkrachten van elders in dienst genomen moeten worden.

Het Gouvernement heeft, voor de uitvoering der werken in eigen beheer ± 100 werklieden noodig. In aanmerking genomen, dat de onderhanden zijnde uitbreidingswerken der C. P. I. M. gerekend mogen worden in 1926 gereed te komen, zal het aantal in dienst te nemen buitenlandsche werkkrachten slecht gering behoeven te zijn.

Bij het becijferen van de aanlegkosten zijn de arbeidsloonen ruim genomen. Een verdere stijging wordt niet verwacht, maar zou, indien deze toch plaats vindt, uit de post ónvoorzien groot f 104 000,— bestreden kunnen worden.

De rentabiliteit van de watervoorziening van de stad is berekend voor de minimum levering van 200 M3 per dag. Hierboven is aangetoond, dat op een grooter verbruik van het water en blijvends toename van het aantal verbruikers gerekend kan worden.

Ook al neemt de tegenwoordige opleving van Curaçao eenmnal af, dan zal het waterverbruik niet aamerkelijk afnemen, omdat de prijs, die het Gouvernement voor het water zal vragen, lager is dan die waarvoor vroeger, gedurende slechte jaren, het water werd verkocht.

De leening kan dus uit inkomsten van het bedrijf afgelost worden. Er blijft dan nog een flinke zuivere winst over. Een gedeelte hiervan zal in het „uitbreidingsfonds" gestort moeten worden, de rest komt ten goede aan 's Lands-kas. Het nageslacht zal dus ten deze niet met *schulden* worden bezwaard.

Vindt de Raad den leeningstermijn van 38 jaar te lang, dan zou de geheele zuivere winst tot aflossing van de leening kunnen worden aangewend.

Door de grootere afname van het water door toename van het waterverbruik zal de zuivere winst steeds grooter. worden. Wanneer er geen regen valt in den gewonen regentijd kan op een zuiver winst van f 100 000, over 20 maanden gerekend worden.

Bij de rentabiliteitsberekening is als grondslag genomen 8 maanden droge en 4 maanden regentijd, en blijkt dat reeds bij deze berekening het bedrijf rendabel is. Het droge seizoen zal over het algemeen langer duren, waardoor grootere winsten worden gemaakt en derhalve zal blijken, dat de leening reeds eerder kan worden afgelost.

Curaçao dient het benoodigde kapitaal te leenen, rente daarvan te betalen en het af te lossen, wanneer het betreft daarmede inheemsche bedrijven tot stand te brengen waarvan de rentabiliteit is verzekerd.

Aan het slot van deze memorie gekomen, zou ondergeteekende Uwen Raad dank wenschen te betuigen voor zijn belangstelling in deze zaak betoond dóor een bezoek aan de Hato-bronnen te brengen. Hij vertrouwt dat bezoek 's Raads meening omtrent het rendement der bronnen zal hebben gewijzigd.

Dat de Hato-bronnen steeds water hebben geleverd kan wel bij een terugblik op het verleden als vaststaande worden aangenomen.

De eerste Hollanders, die in 1634 op Curaçao kwamen, berichten omtrent Hato reeds dat daar was: „een seer schoone waterback, die door een water ader uyt het geberchte vol gehouden wordt met water, opdat de beesten mochten te drincken vinden. Deze waterplaetse wordt wel voor de besten (niet: voor de *beesten*, zooals er abusievelijk staat) *Red. Am.* gehouden, omdat het water oock in de grootste droogte niet ontbreeckt."

In de eeuwen, liggende tusschen dat jaar en nu hebben opvolgende eigenaten er veeteelt en tuinbouw gedreven, enkele hebben er zelfs groote bloementuinen gehouden, zonder dat de noodzakelijkheid bleek dat putten werden gegraven of regenbakken gebouwd, terwijl ten slotte in het jaar waarin dit wordt geschreven, de bronnen, na een droog jaar nog ruim 150 ton per dag leveren.

Willemstad, den 18n Maart 1926.
De Gouverneur van Curacao,
BRANTJES.

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

(Vervolg)

Waar was ik ook weer?

O, ja. Toen had op 7 Jan. 1920 's middags om 'n uur of vier, de officieele opening plaats van de „EERSTE ROTTERDAMSCHE MISSIEWEEK."

Ik was er ook.

't Was er propvol.

We stonden geperst als mandarijntjes in 'n kistje, wat bij zulke officieele gelegenheden zoo schijnt te hooren, tenminste heb 'n dito-platdrukkerij nog 'n paar keer meegemaakt.

Na 'n lange speech, 'n nog langere speech, en na nog 'n allerlangste speech werd eindelijk de missieweek geopend verklaard.

Toen kwam er schot in die compacte massa van bont en boa, en cache-nez en winterjas, en 't hoofdcomité voorop, verdwenen allen in de tentoonstellingslocaliteiten. Ik stond paraat bij mijn Curaçaosche stand den eersten aanval af te wachten.

Eerevoorzitter Deken THIER in 't paarsch, met voorzitter Kapelaan SCHIPHORST voorop, daarachter 't hoofdbestuur en 'n élite-stoet van dames en heeren, kwamen recht op mij aangestevend.

— „Hier zijn we in de West, niet waar Pater . . . . . ? ? ?"

— „Delgeur," Mgr. — Dank U, aangenaam. Ja, in de West, in Curaçao, maar minus 't tropische zonnetje."

— „Ja, juist, natuurlijk, en is u daar ook geweest?"

— „Zoo wat 'n jaar of twintig, Mgr."

—„Wel, wel, en . . . . Pater, die hoeden (kijk 'ns, Schiphorst, 'n inzending van 't Ministerie van Koloniën, aardig, èh) en die bouquetten en dat borduursel, is dat allemaal door de inboorlingen zelf gemaakt?"

— „Ja, Mgr. allemaal."

— „Prachtig, interessant, ik kom zeker nog 'ns terug. Dag Pater Delgeur, 't is me aangenaam geweest," . . . . en in 't illustre gezelschap verdween via de binnenlanden van Suriname in 't hartje van 't Chineesche Zuid-Chansi."

Toen tippelde ik fluks langs 'n omweg naar de garde-robe, sprong er wit in, en kwam er zwart uit, zette mijn kraag en stak 'n sigaar op, nam mijn spurt met 'n: „ziezoo, dat is weer afgeloopen," naar de Diergaardesingel 88, waar de exquise soepgeuren me bij 't binnenkomen reeds door de neushaartjes kringelden.

Maar den volgenden ochtend begon pas de karwei.

't Liep storm.

Eindlooze rijen van schoolkinderen, deftige, minder-deftige, en niet-deftige; weesmeisjes en weesjongens; arme roodneuzige klompen-kindertjes, allen onder hoede van zusters en broeders, onderwijzers en onderwijzeressen; dames en heeren; giechelende bakvischjes en geaffecteerd doende jongelui met gele slopkousen; burgerlijke luidjes met confectie, kattevelletjes en gestopte handschoenen; fatsoenlijke armen met glimmende groene zeep-gezichten, petten en wollen omslagdoeken.

En dat ging zoo door, dag in dag uit, van 's morgen 'n uur of tien tot 's avonds vijf, wat feitelijk nog 'n ideaal-toestand was, want op latere missie-tentoonstellingen stonden we zoo nu en dan tot 's avonds laat te parlevinken, waar ik gruwelijk 't land aan had. Toen op dien bewusten Maandagochtend de sluizen geopend werden, in casu de monumentale deuren van de *Oppert*-hoofdingang, stonden mijn buurlui Pater MORSINK, de Surinaamsche woudlooper, en de twee Afrikaners Rev. DE LOUW en v. D. BURG plus ondergeteekende diep te halen aan 'n formidabelen rookstok, met 'n gewichtig kom-nou-maar-op-gezicht.

'n Hupsch jongmensch met 'n geelwit insigne in ze'n linker-revers kwam kraakschoenend op ons toegestapt met 'n schuchter:

— „Waarde Pères, 't is hier niet gepermitteerd te rooken."

„No huma? Ai, coi loco, hombre spontaande ik. —No smoko? Lau sani! foeterde Suriname in 't zuiverste neger-Engelsch, en wat de twee Afrikaners met hun rooie fez hierop in 't Oeganda'sch repliceerden, weet ik zoo precies niet meer, maar 't had heel veel weg van 't geknetter van 'n machine-geweer.

We keken mekaar 'ns aan, en de vier kooltjes vuur gloeiden demonstratief weer op in hel-aromatischen brand.

— „Zeg, old-timer" — dit tot 't ietwat beteuterd jongmensch, — „weet je wat, bezorg ons 'ns wat stoelen, we kunnen toch niet op den grond gaan zitten."

— „Heel graag, maar 't hoofdbestuur heeft bepaald, dat de Paters bij hun stand moeten blijven *staan*".

Zag, dat de zwarte fez-kwastjes onrustbarend begonnen te trillen, en ik trok daarom 't orde-commissarisje gauw vriendschappelijk mee, naar de groote zaal.

— „Hier, pak aan, ieder twee", in no time hadden de moebeenige missionarissen van Oeganda, Suriname, en Curaçao, ieder 'n koel zitje, als de vloed van aangolvende belangstellenden 'n beetje ebde.

Wat ik allemaal in die dagen verteld heb over Curaçao?

Mijn goeie mensch, als ik dat allemaal hier moest neerpennen, dan nam ik voor een maand lang geheel de *Amigoe* in beslag, en dan was ik nog niet uitgepraat.

't Beste maar, er 'n slag in te slaan.

'n Zestig à zeventig schoolkinderen, jongens en meisjes.

— „Dag Pater."

— „Dag beste kinderen. Zoo, komen jullie ook 'ns kijken? Waar Curaça ligt, dat weten jullie wel, niet waar?"

— „O, ja, Pater, we hebben 't pas op school nog gehad. Is U daar ook geweest?"

— „Ja, zeker, al 'n heeleboel jaren?"

— „Hé, jô, dat ken je ommers wel zien. De Pater ze'n koonen bennen net zoo bruin als 'n cocosnoot.

— „Eng tusschen die zwartjes? Welneen, heelemaal niet, 't is wat goed volkje. Zoo, zou jij ook zwart willen zijn, broer? Ja? En waarom?

— „Ikke? wel, dan hoef ie lekker niet gewasschen te worden, dan zien ze ommers toch niet dat je vuil ben."

— „Dat denk je maar. Vent, kom maar 'ns kijken."

Dan pakte ik met liefkoozende hand mijn dierbre haaienkop en vroeg: „Wie weet van jullie, wat dat is?"

Ik hoor: „'n Beestenkop."

— „Prachtig! Maar van welk beest?"

— „Van 'n Olifant!"

— „Mis!

— „Van 'n Krokodil!

— „Ook mis!"

— „Van 'n tijger!"

— „'t Lijkent er niet op:"

— „Van 'n zeeleeuw"

— „Heelemaal niet: Weten jullie 't nu heusch niet? Wel, 't is 'n doodgewone kop van 'n haai.

Onze Watervoorziening buiten gevaar???

De onverwacht verschenen *Memorie van Antwoord* op het plan-Molengraaff van de *Watervoorziening* hebben onze lezers thans in zijn geheel vóór zich, nu we deze in het vorig en dit nummer van de *Amigoe* hebben afgedrukt.

Het is een degelijk stuk, een stevig pleidooi. Alle argumenten, die de Raadsleden in het *Voorloopig Verslag* tegen deze Watervoorziening hadden opgeworpen, vinden de lezers in deze M. v. A., hygiënisch en technisch goed gedocumenteerd, nog sterker weerlegd, dan wij dit in onze vroegere artikelen reeds gedaan hadden.

De twee hoofdpunten: 1o. de *dringende noodzakelijkheid* van een waterleiding voor onze stad, staat nu op hygiënische gronden wel onomstootelijk bewezen vast.

2o. voor de *goede kwaliteit* van het water behoeft men niet bevreesd te zijn. Het is zelfs niet te verwachten dat door experten dit punt nog wel ooit in twijfel zal getrokken worden.

Alle bezwaren en bedenkingen tegen het put- en bronwater komen alleen van de wijze der *tegenwoordige* distributie door middel van de waterkarren en trucks en zullen later van zelf verdwijnen bij distributie door middel van *buizenleiding*, waardoor het water, voor verontreiniging afgesloten en ontoegankelijk, onmiddellijk onder het gebruik van de afnemers wordt gebracht.

Niemand heeft zich van den beginne af grooter voorstander en meer overtuigd verdediger getoond van het plan-Molengraaff dan juist de *Amigoe di Curaçao* en op wetenschappelijke gronden hebben wij onze opinie kracht bijgezet.

Tot nu toe werden nog geen onzer argumenten ontzenuwd.

Maar nu moeten wij eerlijk bekennen, dat onze overtuiging dezer dagen een geweldigen schok gekregen heeft en aan het wankelen is gebracht — en wat nog meer bevreemding zal wekken — juist door de lezing van deze *Memorie van Antwoord*.

Deze twijfel betreft geenszins de twee genoemde hoofdpunten, maar een ander, punt nl. de KWANTITEIT van het water, het RENDEMENT van de bronnen van Hato, waarop in hoofdzaak of bijna uitsluitend de watervoorziening voor de stad steunen zal.

Die twijfel is eerst bij ons opgekomen door den allerlaatsten regel van deze *M. v. A.*, waarin de Gouverneur zegt, dat: *„in het jaar, waarin dit wordt geschreven, de bronnen na een droog jaar nog 150 ton per dag leveren."*

Een paar alineas tevoren dankt de Gr. de Raadsleden, **„voor hun belangstelling in deze zaak betoond door een bezoek aan de Hato-bronnen te brengen. Hij vertrouwt, dat dit bezoek 's Raads meening omtrent het rendement der bronnen zal hebben gewijzigd."**

Over de resultaten van dat bezoek vernamen wij nog het volgende: Uit de eerste bron werd in 21 seconden één blik (van 18 Liter) water opgevangen. Dat is dus bijna 3 blik of 54 L. per minuut of 77 ton (M3) per dag. De drie volgende bronnen liepen zoo onmerkbaar gering, dat zij volgens gevoelen van de Raadsleden gerust buiten beschouwing konden blijven. Daarentegen gaf de verst afgelegen bron, aan de Z. W. zijde volgens verklaring van den begeleider, ongeveer gelijke hoeveelheid als de eerste bron. Zoodat we dan ruim gerekend tot een rendement van ± 155 ton water per dag komen.

Die sobere gegevens van de *M. v. A.* en de berichten der Raadsleden omtrent het *rendement der bronnen van Hato*, hebben ons tot ernstig nadenken gebracht. Wij zijn er over aan het piekeren en becijferen geraakt, en de slotsom is voor ons zeer verontrustend geweest.

Zeker, wij hebben zelf de twijfelingen van den Raad, of de bronnen van Hato nooit waren uitgedroogd op *historische* gronden weerlegd, omdat uit de geschiedenis geen enkel feit of gegeven bekend is, dat dit ooit zou gebeurd zijn, veeleer het tegendeel.

Doch dat *historisch* feit, dat die bronnen *nooit* zijn opgedroogd, kan natuurlijk geen bewijskracht opleveren, dat die bronnen *voldoende kwantiteit* water opleveren voor een stadswaterleiding.

Wij geven toe, dat wij nergens in onze artikelen de betrouwbaarheid van die bronnen in twijfel getrokken hebben, ja, zelfs die met kracht hebben staande gehouden, steunend daarbij op het gezag van den Heer Molengraaff. Achteraf, na het Rapport-Molengraaff er nog eens er op te hebben nagelezen, moeten wij erkennen, dat over het *rendement van de bronnen* dat Rapport uitermate sober is, en veel minder gegevens verstrekt dan over de *kwaliteit* van het water.

Ook de Memorie van Antwoord zondigt grootelijks op datzelfde punt.

Om de betrouwbaarheid van de bronnen van Hato voor onze watervoorziening, dus het uithoudingsvermogen ervan na drie of meer droge jaren, aan te toonen, m. a. w. of na zulk een lange droogteperiode het rendement der bronnen nog ruim voldoende is voor onze stadswaterleiding met een capaciteit van een minimum van 200 ton per dag, hadden nog heel wat meer cijfers moeten gepubliceerd worden.

Wij hebben inzage gehad van een paar keurige graphische voorstellingen van den Openb. Gezondheidsdienst (bij deze *M. v. A.* gevoegd) om aan te toonen den gunstigen invloed van een waterleiding op den algemeenen gezondheidstoestand, en het verband tusschen typhus- en dysenteriegevallen met den regenval alhier.

Waarom had er ook niet een dergelijk kaartje kunnen bijgevoegd worden van het *rendement* dier bronnen *vóór, tijdens* en *ná* een goed regenjaar en na één of twee jaren van droogte? Eerst door zulke gegevens kon voor een ieder het uithoudings- en productievermogen van die bronnen met sprekende en onweerlegbare cijfers zijn toegelicht, terwijl nu dat **ééne cijfer van 150 ton per dag, een treurig vooruitzicht voor ons opent van de impotentie van Hato.**

Wij willen zoo duidelijk mogelijk rekenschap afleggen van de motieven onzer twijfelingen.

Laten wij eerst de grondslag leggen voor onze verdere redeneeringen.

Onze stadswaterleiding is berekend op een minimum van 200 ton (M3) per dag.

Wanneer dus de bronnen van Hato een constante productie van 200 ton per dag kunnen leveren, dan is onze watervoorziening gered, ofschoon ze zich dan nog niet kan uitbreiden. Immers wordt daarvoor een grootere productie vereischt.

Op een constante productie van 200 ton per dag valt niet te rekenen. Als bewijs diene, dat in het begin dezer maand het rendement reeds gedaald was tot ± 150 ton per dag, zoodat er per dag 50 ton aan de watervoorziening te kort komt.

Doch in het plan Molengraaff is met een tekort rekening gehouden. Voor dat doel wordt in de laagvlakte van Hato een groot-reservoir van 16.000 M3 inhoud gebouwd. Bij een rendement van 150 ton zou dus elken dag dat tekort van 50 ton water aan dat reservoir onttrokken worden.

Men zou dat 16.000 : 50 = 320 dagen of 10 maanden kunnen volhouden. En dan is dat reservoir schoon leeg en zonder hoop, dat het uit de bronnen kan aangevuld worden. Want de geheele productie — aangenomen dat deze nog steeds 150 ton per dag bedraagt — komt niet meer in dien vergaarbak, maar gaat rechtstreeks naar de stad.

Ingeval dus het volgende seizoen weer een droog jaar wordt, zou de watervoorziening reeds op het einde van dit jaar stop liggen.

Feitelijk zal het nog veel eerder gebeuren. Want 1o. het tegenwoordig rendement van 150 ton is natuurlijk eerst *geleidelijk* zoo laag gedaald. Laten we aannemen, dat het eerst voor 3 maanden geleden *onder* de 200 ton daalde en in het begin van Maart op 150 ton zakte. Gemiddeld is er dan tot Maart per dag 25 ton tekort geweest, zoodat er tot op 1 Maart reeds 25 × 90 = 2.250 ton uit het reservoir is weggepompt.

2o. Is het met zekerheid te voorzien, dat het tegenwoordig debiet van 150 ton (zonder nieuwe groote regens) binnen 6 maanden zeker tot 100 ton zal gedaald zijn, zoodat in die 6 maanden of 180 dagen gemiddeld 75 ton uit dat reservoir wordt weggepompt ter aanvulling van het tekort, wat 75 × 180 = 13.500 ton bedraagt. Voegt men daarbij de 2.250 ton over de 3 eerste maanden van dit jaar, dan heeft men deze 13.500 + 2.250 = 16.000 ton of de *geheele voorraad* van het reservoir reeds 9 maanden na 1 Januari, dus eind September totaal verbruikt.

In dat geval kan dus de Watervoorziening der stad (in de veronderstelling dat zij *nu reeds* in werking was) na September niet meer aan de eischen voldoen, en dat wel juist op een tijd, dat er tijdens de felste droogte de hoogste eischen aan gesteld worden.

Men behoeft niet te vragen, wat er nog later, wanneer we in November en December geen regen of slechts kleine buitjes regen krijgen, zal gebeuren.

Misschien zal men ons op een kleine onjuistheid wijzen. De *M. v. A.* noemt de totale voorraad van *alle* reservoirs: 21.545 ton. Wij houden slechts rekening met den inhoud van het reservoir van 16.000 ton. Een verschil dus van bijna 5.500 t. In geval men dus deze voorraad er bij zou mogen rekenen, (wat wij als niet geheel juist aannemen) dan zou men het 5.500 : 75 = 74 dagen of 2½ maanden langer kunnen rekken. **Dus feitelijk maar een kort uitstel van executie.**

Men zou dit bezwaar kunnen ondervangen, door nog meerdere en nog grootere reservoirs in de laagvlakte van Hato bij te bouwen.

Het antwoord op deze en nog andere bezwaren houden we *in petto* voor de volgende week.

Bij gebrek aan nauwkeurige cijfers hebben wij ons bij de bovenstaande becijferingen met deze ruwe schatting moeten tevreden stellen.

Wij verwachten van den Mijnbouwkundigen Dienst publicatie van de volgende cijfers:

1o. Hoe hoog was het laagste rendement per dag van de bronnen van Hato in het droge seizoen van 1924?

2o. Hoe hoog was de *maximum* productie tijdens dat overvloedige regenjaar en wanneer?

3o. Wanneer daalde de productie daarna het eerst beneden de 200 ton per dag.

Berichten uit de Kolonie.

„Mgr. Niewindt" Stichting.

In een Herderlijk schrijven heeft de Apostolisch Vicaris van Curaçao verleden jaar, 20 Mei 1925, zijn Geloovigen er op gewezen, dat de groote toename der bevolking, vooral op Curaçao, een voortdurende uitbreiding der scholen en oprichting van nieuwe parochies noodzakelijk maken.

Al deze werken hebben groote sommen aan het Vicariaat gekost, dat daardoor de schuldenlast voortdurend heeft zien vergrooten.

Wel werd van vele zijden hulp geboden, uit Holland, de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en ook van Curaçao zelf, wat steeds dankbaar zal worden erkend.

Maar die hulp uit Holland en de Vereenigde Staten wordt minder. Het Vicariaat is dus méér aangewezen op den steun door zijn eigen Geloovigen te verleenen.

De welvaart is op Curaçao onder een zeer groot deel der bevolking toegenomen.

Het zou daarom onbillijk zijn hulp te vragen in den vreemde, nu de eigen bevolking kan steunen.

In bovengenoemd Herderlijk schrijven heeft de Apostolisch Vicaris beloofd een meer uitgebreid plan te zullen overwegen om het allen gemakkelijk te maken hunne giften, kleine of groote, Hem ter hand te stellen, en het Vicariaat geregeld te blijven steunen.

Uit dit wel overwogen plan is gegroeid de *„Mgr. Niewindt" Stichting*.

Zondag ll. vereenigden zich ten huize van Mgr. VUYLSTEKE om de Oorkonde op te maken en te onderteekenen ten overstaan van den Notaris E. S. LANSBERG:

Mej. U. G. J. VAN EPS, Mr. W. C. DE LA TRY ELLIS, De Heeren J. M. J. ELLIS, R. S. S. DE LANNOY, H. A. VAN ROSSUM, B. E. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, en Mr. E. G. C. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT.

De Hoogeerw. Pater M. LUYCKX, Vicaris Provinciaal en Pater R. J. C. WAHLEN, secretaris van het Vicariaat, waren de getuigen.

Na de officieele oprichting der Stichting benoemde de Apostolisch Vicaris den Heer R. S. S. DE LANNOY tot Voorzitter en Mr. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT tot secretaris-penningmeester.

Volgens Artikel I wordt het doel der Stichting om schreven als volgt:

Het doel der stichting is aan den Apostolischen Vicaris van Curaçao te middelen te verschaffen voor den bouw en de reparatie van de kerken **en kapellen van het Apostolisch Vicariaal van Curaçao en voor de voorziening van die kerken en kapellen** van benoodigdheden en sieraden in verband met de bestemming dier gebouwen.

Berichten uit den Haag

Vrijdagavond 26 Maart 9 uur.

Per kortegolf.

De begrootingen van Binnenlandsche Zaken en Landbouw, van Arbeid, Handel en Nijverheid, van Waterstaat, van Justitie zijn z. h. s. aangenomen, van Marine met 45 tegen 22 en van Oorlog met 41 tegen 26 stemmen aangenomen. De middelenwet is z. h. s. aangenomen.

Donderdag is de Kamer op reces gegaan tot 20 April. Dan komen de *koloniale* begrooting het eerst aan de beurt.

—Donderdagavond is de bekende zanger Jos M. Orelio overleden.

—De minister deelt in zijn *M. van A.* i. z. de Curaçaosche begrooting 1926 de voldoening bij vele leden, dat over 1926 voor het eerst na vele jaren de Curaçaosche rekening met een batig slot zal kunnen worden gesloten; een gunstig resultaat, dat zijn oorzaak vindt in de verbetering van den economischen toestand, inzonderheid door de vestiging op Curaçao en thans ook op Aruba van Petroleumraffinaderijen. De minister zet verder uiteen, dat voor een verhooging van de raming van ontvangsten geen aanleiding is. Waar de verbetering van den economischen toestand op Curaçao en de te verwachten verbetering op Aruba het gevolg is, of zal zijn van de vestiging van Petroleum ondernemingen, terwijl voor de overige eilanden gunstige factoren voor verhooging van het welvaartspeil ten eenenmale ontbreken, zullen deze eilanden in economisch opzicht nog sterker dan voorheen bij Curaçao en weldra ook bij Aruba achter komen te staan.

Het is den Minister echter niet duidelijk, dat hierin aanleiding zou te vinden zijn om te spreken van een tegenstelling van belangen. De minister deelt mede, dat het dank zij het ruim vloeien van middelen in 1925 den gouverneur mogelijk is geweest het voor den bouw eener school te West-Soto op Curaçao benoodigd bedrag van f 12.000 ten laste van den post *„tegemoetkoming in de kosten van het stichten enz. van schoollokalen"* van de begrooting voor 1925 te doen uitkeeren. Hoe wel niet onbelangrijk beneden het cijfer van de in 1924 verkregen opbrengsten, zijn 't invoerrecht en de gedistilleerd accijns onderscheidenlijk f 71.000 en f 50.000 hooger geraamd dan voor 1925. De minister beschikt niet over gegevens ter beantwoording van de vraag, of en zoo ja, waarom door de Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij tot heden nog niet een belangrijk bedrag aan inkomstenbelasting is moeten worden betaald. Wat de bezoldigingen betreft, merkt de minister op, dat de beperking van duurtetoeslagen tot inkomens beneden f 6000 gegrond is op de overweging, dat men bij een zoodanig inkomen door bezuiniging hier en daar het evenwicht wel kan herstellen.

—Aan de Holland-Amerikalijn en de Cunardlijn is het monopolie voor de Wolga-vaart verleend. De Sovjet-regeering brengt als haar aandeel alle rivierschepen, werven en kaden in.

—De Minister van financiën merkt in de Memorie van Antwoord op, dat voorhands geen wijziging in den toestand der Staatsloterij is te wachten.

—Oud-Minister van Koloniën WELTER is weer benoemd tot lid van den Raad van Indië.

—Ingediend zijn Wetsontwerpen tot wijziging van de Curaçaosche en Surinaamsche Begrootingen.

—Donderdagavond is Oud-Minister PLEYTE overleden.

— „'n O, O, O," als 'n rits sausijsjes in 'n spekslagerswinkel.

— „Kom 'ns hier, zus, voel 'ns, hoe scherp die tanden zijn."

— „Au! Au!"

— „Zie je wel, als je daar tusschen komt, dan ben je voor de haaien."

— „Hè, ja, Pater, hi hi hi," algemeene hilariteit.

U kunt u gewoon niet indenken, hoe idioot-pijnlijk 't is, dag in dag uit, honderdmaal, duizendmaal diezelfde goedkoope flauwiteit te verkoopen. Probeer 't zelf maar eens.

— „Pater, is 't daar bij U ook altijd warm, net als in Afrika?"

— „Ja, precies zoo, altijd zomer, altijd warm."

— „Hé, hoe eenig, hoe zalig! Dus hebben zij bij U geen kachel."

— „Wel neen, de zon is ons kacheltje."

— „Maar dan kunnen de jongens bij U nooit geen sneeuwballen gooien, en glijen en schaatsenrijden, is 't wel Pater?"

— „Natuurlijk niet, vent, dat begrijp je toch ook wel."

— „O ja, Pater, en wat is dat voor een ding?",

— „Dat? Dat is mijn hangmat."

— „'n Hangmat?"

— „Ja, om in te slapen."

— „O ja, tusschen twee breede boomen in de wildernis."

— „Welnee, aan 'n paar haken tusschen de twee muren van mijn slaapkamer."

— „Heb U daarin geslapen, Pater?"

— „Ja zeker, jaren lang, en als 'n roos, hoor."

— „Slaapt U hier ook in 'n hangmat?"

— „God beware me neen, hoor, ik kruip hier tot 't puntje van mijn neus onder drie wollen dekens, snap je. Maar, meisjes, vinden jullie die zakdoekjes en kleedjes en tafelloopers niet mooi?"

— „Hè ja, eenig!"

— „En weten jullie waar di bouquet van gemaakt is? Niet?

Van vischschubben; geloof je 't niet, kijk dan maar 'ns goed. Zie je nou wel. Ach, moeten jullie al weg, wel dat spijt me. Ja, dat zijn scorpioenen, en dat zijn duizendpooten.

Vieze beesten? Kom nou. En dit mandje is gemaakt van rijstkorrels, en dat is 'n Curaçaosch kolibrietje, ja, schattig, eh? Nou, dag beste kinderen. Hier, neem ieder zoo'n boekje mee, dan kan je thuis lezen over Curaçao. Hier pak aan."

— „Wat kost dat Pater?"

— „Dat kost niks, broer."

— „O, dank U wel, mag ik er dan nog eentje voor mijn kleine zussie meenemen?"

— „Best hoor, hierzoo!"

— „Dag, Allemaal!"

— „Dag Pater."

En zoo ging 't uren achtereen.

's Middags stond 't geëxpliceer gewoonlijk op hooger peil.

Wel waren er soms oude heeren, die je wanhopig maakten door doodkalm 'n reuze-boom op te zetten over den economischen toestand van de West in 't algemeen en Curaçao in 't bijzonder, of 'n oude dame, die er maar niet over uit kon, dat wij daar maïs — papagaaievoer noemde ze 't — aten, maar dat waren Goddank, uitzonderingen.

Wonderde vaak over mijn voor niets staande Hollandsche flux de bouche, ondanks mijn jarenlang alleenzitten op West-Indische buitenposten, en 't even jarenlang niet spreken van mijn mooie moedertaal.

Maar 't moest en daarom ging 't —En al liep er nu en dan 'n Engelsch of Papiamentsch woordje onder door, ach, wat zou 't? —Mijn gebabbel over Curaçaosche toestanden, over im-en-export, veeteelt, watervoorziening, goud-en-fosfaat-exploitatie, Willemstadsche oeverbinding, kindersterfte, hygiëne, etc. etc. vond steeds 'n aandachtig auditorium, omdat die lange magere pater met z'n gebruind gezicht zoolang in die vere Missie geweest was, wat men interessant vond.

Onfeilbaar was steeds de eerste vraag van welke bezoeker ook: „Pater, is U daar ook geweest?" Daar scheen men ontzettend veel gewicht aan te hechten.

Was 't *ja*, dat had je 't pleit gewonnen; was 't *neen*, al aanstonds 'n paar graden onder 't zenith.

't Was treffend, hoeveel eenvoudige luidjes me in die dagen vertrouwelijk den arm schudde met 'n: „Toe Pater, zeg eens, is dat nou niet de zoon van onzen goeien ouden Dokter VUYLSTEKE?"

— „Die schilderij daar? Ja zeker, dat is Mgr. VUYLSTEKE, de bisschop van Curaçao.

— „Dat dacht ik wel. Wat jammer toch, dat de oude dokter dat niet meer heeft mogen beleven. 't Was toch zoo goeie beste man, die oude dokter. God zegene 'm, voor alles wat ie voor ons, arme menschen, gedaan heeft."

Stond dikwijls droomerig te turen naar 't naburig „darkest Africa."

De twee gebaarde tanige Afrikaners in hun schilderachtige wijdgolvende witwollen burnoes met vuurroode fez, te midden van hun kleurige, bloedige expositie, met achtergrond, de opengesperde grijnzende muil van 'n Oeganda'sche leeuw, deden vaak al de snaren van mijn artistiek gemoed trillen, en tevens weemoedig piekeren: Jan Paul, Jan Paul, wat is al jou jarenlang zwoegen op St. Eustatius en Curaçao toch 'n allerakeligst beetje in vergelijking van den reusachtigen pioniers-arbeid, die deez' twee helden hebben verricht in dat onmetelijk heidenland, voor de ware beschaving, en uitbreiding van Gods rijk op aard.

PATER DE LOUW, een en al beminnelijkheid, bleek, ondanks z'n afmattende tropenjaren onvermoeid, pakte de steeds aandrommende bezoekers in met 'n vaartje; PATER VAN DER BURG, hooger bejaard, zonk dikwijls doodmoe op dien bewusten door mij gekaapten stoel, en geen grooter genoegen kon je 'm doen, dan bladerend in z'n standaard-werk — *Monographie sur l'*URUNDI *et les* WARUNDI, *un grand peuple de l'Afrique Orientale Alemande.*" — 'm met papiamentsche woorden en zinswendingen te bekogelen, om zoo mogelijk eenig verband uit te visschen tusschen 't taaleigen van deez' twee dialecten, wat 'm helaas niet bleek te gelukken.

De Surinaamsche woudlooper, PATER MORSINK, mijn naaste buur, zoo'n beetje in de West, maar heelemaal in de Oppert, had ook manuscripten vol hieroglifen van z'n dierbaar boschnegers-taaltje, waar ie enthousiast over was.

Laat ik eerlijk zijn, veel snapte ik er niet van, maar mijn advies was toen: „my dear, publiceer die moeizaam verkregen resultaten in een of ander koloniaal orgaan, dan komt er critiek, gunstig, misschien ongunstig, 't komt er niet op aan, maar dan weet je, wat ze waard zijn."

Heb echter later nooit iets vernomen over 'n *choc des opinions* in deez' linguistische lijn, waaraan mijn povere belezenheid ook heel goed de schuld kan zijn.

Schuins rechts over me was de stand van de Paters van de H. H. Harten, de zgn. PÈRES PICPUS.

Pater AURELIUS, causeerde daar met

Ontvangen: Maandag 29 Maart 5P. M.

JHR. MR. A. C. D. DE GRAEFF, gezant te Washington is benoemd tot gouv. gen. van Ned. Indië. Hij is 53 jaar en was werkzaam bij de algem. secretarie in Indië en later lid en vice-president van den Raad van Ned. Indië. In 1919 werd hij gezant te Tokio en in 1922 te Washington.

— De Duitsche Oud-rijkskanselier Fehrenbach is overleden.

— Het land van Maas en Waal is grootendeels weer boven water, zoodat men weldra beginnen kan het land te bewerken. Volgens een voorloopige raming worden de kosten voor herstel der huizen en het oprichten van noodwoningen op 3 millioen geschat. Hierbij is niet inbegrepen de schade aan landerijen, boomgaarden en vee toegebracht, welke nog grooter zal zijn.

— Uitslag voetbalwedstrijd Holland-Zwitserland gisteren te Amsterdam gehouden 5—0.

Ongevallen.

Maandag had een Syrier, daags te voren pas uit Venezuela aangekomen, het ongeluk door ontploffing van benzine deerlijke brandwonden te bekomen aan handen, voeten en aangezicht.

— Zondagavond bekwam een Venezolaan bij een vechtpartij een groote snijwond over zijn hand, terwijl hem bovendien nog een paar vingers zoo goed als afgesneden werden.

— Twee Hollandsche militairen, vrienden van elkaar, waren Zaterdagavond laat samen uit geweest in de Punda, en hadden daarbij méér dan noodig gedronken. Van daar kregen zij om een kleinigheid ruzie en vielen er klappen. Bl. ging naar het fort en legde zich met, een open mes naast zich, te rusten in het bed van B. Toen deze thuis kwam, vond hij het raadzamer hem niet te wekken en zocht een ander leege bed op, zoo ver mogelijk van dat eerste verwijderd. In den vroegen morgen van Zondag stond Bl. op, nam een geweer uit het rek, zocht B. op, en gaf hem, die rustig lag te slapen, met de kolf een hevige slag op de linkerzijde.

B. ligt nu met veel pijn in het Gasthuis.

Bl. zit vol schaamte en spijt achter slot.

Beiden zien, nu het te laat is, pas in, dat een borrel te veel ook aan de beste vriendschap een einde maakt.

Garnizoen.

De passagierslijst der schepen in het *Bol. Com.* heeft ons de vorige week op een dwaalspoor gebracht. Niet de Heer MANSVELT BECK, 1ste Luit. bij het Garnizoen, doch zijn vrouw en kind zijn met het SS. *Jan van Nassau* naar Holland vertrokken.

Krijgsraad.

Dinsdag is door den krijgsraad tegen de fuselier Cl. die een maand geleden aan P. v. d. V., werkman bij de tankbouw op de *Isla*, een gevaarlijke steek toebracht, waaraan deze drie dagen later overleed, 5 jaar gevangenisstraf geëischt. De beklaagde erkende het misdrijf en had geweigerd een praktizijn te nemen om hem te verdedigen.

Welkom.

Met het SS. *Crijnssen* is Donderdag morgen hier aangekomen DR. M. QUADEKKER, de nieuwe Officier van Gezondheid bij het Garnizoen alhier, ter vervanging van Dr. TH. J. G. DERKS, die met de *Crijnssen* op 15 April naar Holland terugkeert.

Ontvangen.

Van de firme S. E. L. MADURO & SONS een nieuwe tijdtafel van April — Juni van de schepen van de *Red-D-Line.*

Uitvoering van „San Hose."

Dinsdag 6, Donderdag 8, en Zondag 11 April s'avonds ten 8 uur wordt er een uitvoering gegeven door de tooneelafdeeling van de Congregatie „*San Hose*," van Otrabanda. Het is de eerste maal dat die acteurs voor het voetlicht komen.

Het program bevat een drama: *Eert vader en moeder*, een episode uit de verwoesting van de stad St Pierre op Martinique op 8 Mei 1902, en een blijspel *Een geheime opdracht*. Verder wordt de avond nog afgewisseld door zang en muziek, waarbij ook het Muziekkorps *Excelsior* van de Curaçaosche R. K. Volksbond zijn medewerking verleent.

De eerste avond Dinsdag is voor de leden en genoodigden; de beide volgende avonden Donderdag 8 en Zondag 11 April voor het publiek.

GROOTE UITVOERING

DOOR DE

Leden der CONGREGATIE SAN HOSE

van Otrabanda

op Donderdag 8 en Zondag 11 April

's avonds precies **ten 8 uur** in de zaal van het ST. THOMAS-COLLEGE.

Uitgevoerd zal worden:

Een drama getiteld:

Honra bo tata i mama

Een episodie uit de verwoesting van de stad ST. PIERRE op MARTINIQUE op 8 Mei 1902

en een blijspel getiteld:

Encargo secreto

Prijs der plaatsen: 75 cts.

Verkrijgbaar bij de COOP. VEREEN' EN NIJVERHEID en de Succursalen

Cur. Hypotheekbank.

Het nieuwe Bestuur is samengesteld uit de volgende Heeren:
E. PENSO DELVALLE, Voorzitter.
R. S. S. DE LANNOY, Ondervoorzitter.
Gewone leden: S. A. L. MADURO, C. S. GORSIRA J. P. Ezn, J. H. DE HASETH, J. B. A. H. PALM, J. P. G. ECKER, MR. W. CH. DE LA TRY ELLIS, ELIAS M. PENSO.

Plaatsvervangende leden: J. SUTHERLAND, ED. SENIOR, ELIAS M. CURIEL.

De winst over 1924 bedroeg fl 35.217 waarvan 30.000 fl. of 750 fl per aandeel bestemd werd voor dividend.

De winst over 1925 bedroeg 36.062 fl.

VEREENIGING VAN LEERAREN.

Examens voor de Praktijk.

De Examens in *Boekhonden*, Nederlandsche, Fransche, Duitsche, Engelsche en Spaansche *Handelscorrespondentie* zullen in Juni a. s. aanvangen.

Ook op *Curaçao* wordt gelegenheid gegeven om aan die examens deel te nemen. De opgaven zijn dezelfde als die in Nederland, Oost-Indië en Suriname worden voorgelegd.

Aanvragen tot deelneming worden tot uiterlijk **14 April a. s.** ingewacht op de Inspectie van het Onderwijs.

De Inspecteur van het Onderwijs,

2—1 P. J. J. v. D. BIESEN.

Koelkast-Ysmachine.

Wij meenen goed te doen met de aandacht onzer lezers in de tropen te vestigen op het volgende bericht (onder het hoofd „*De nieuwe koelkast-ijsmachine*") in de „*N. R. Ct.*" van 1 Maart, Avondblad D.

Dezer dagen hebben wij een bericht gegeven over een nieuw soort van ijsmachine, die in Engeland gedemonstreerd is. Uit nadere mededeelingen van de „*Daily Telegraph*" blijkt dat het een toestel is, dat in hoofdzaak een ijs- of koelkast is, hetwelk echter ook ijs voor huishoudelijk gebruik kan leveren. Het is een Zweedsche uitvinding, waarvan het exploitatierecht in de V. S. aan Amerikaansche financiers is verkocht, die voor dat recht $ 2.5 millioen betaald hebben (een record-bedrag voor zulk een exploitatierecht), met beding dat zij bovendien 50 pCt. van de winst aan de Zweedsche maatschappij zullen afstaan, benevens de bepaalde „royalties".

De „*Daily Telegraph*" noemt het een vernuftige inrichting, die voordurend koude kan produceeren zonder het gebruik van eenig mechaniek en voedsel goed kan houden zonder toepassing van bedorfwerende middelen. Het toestel ziet er uit als een zeer ooglijke kast en het werkt met behulp van water, ammonia en waterstof, die onder invloed van warmte, de beweegkracht leveren, welke in andere ijskasten door een hulpmotor verschaft wordt. Als zij aangesloten is op de gewone electrische installatie, kan men zulk een ijskast met een dagelijksche uitgaaf van 4 stuivers laten functioneeren en dan zooveel voedsel goed houden, als bewaard kan worden in een ruimte van tien kubieke voet. Bovendien zal de kast een zeer goed te stade komende hoeveelheid ijs voor huishoudelijk gebruik produceeren.

Als men gas gebruikt als warmteverwekker, bedragen de kosten (in Engeland) slechts 1.5 stuiver daags. Maar de koelkast kan ook functioneeren met behulp van een petroleumlamp. De geheele inrichting zou het ideaal van een perpetuum mobile benaderen.

De Amerikaansche maatschappij tot exploitatie van deze uitvinding, stelt zich voor 300.000 van deze nieuwe koelkasten in een jaar te maken.

In Engeland wordt de productie ook flink aangepakt. De nieuwe fabriek te Luton is berekend op een jaarlijksche productie van 100.000 stuks. In Frankrijk zal spoedig bij Parijs een fabriek verrijzen om de nieuwe uitvinding te exploiteeren. De Zweedsche maatschappij zal den aanmaak voor andere landen op de wereld onder haar eigen volledige contrôle stellen.

Bekendmaking.

De verkoop van juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den **2 Juli 1924** *af tot en met* **31 December 1924** *onder* **No. 3811** *I tot en met* **3304** *K, zal plaats hebben, op Donderdag den* **15de April** *a.s. 's morgens om 9 uur en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 20 Maart 1926

de Voorzitter

H. J. COHEN HENRIQUEZ.

Officiëele berichten.

Aan den heer Fred. Labega is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als roolmeester op St. Martin N. G.

Aan Mejuffrouw C. H. W. van Eps, onderwijzeres 4de klasse aan de Emmaschool alhier, is, wegens ziekte, een verder binnenlandsch verlof verleend voor den tijd van drie weken.

Alexander Nicolaas Emelius Macknack is benoemd tot tijdelijk agent van politie 2de klasse.

De heeren J. J. Beaujon en E. S. C. de Veer Abrahamsz zijn benoemd tot leden van de commissie van aanslag voor de Petroleumraffinaderijbelasting.

Gedurende den duur van de vrijstelling van dienst van den seinmeester op het Fort Nassau, J. W. Tschumie, is Delfincio Asman belast met die werkzaamheden.

De heer Dr. P. H. van der Hoog is belast met de waarneming van de betrekking van Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst in Curaçao en de Officier van gezondheid Th. J. G. Derks is eervol ontheven van de verdere waarneming van de betrekking van Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, onder dankbetuiging voor de vele en belangrijke door hem in die betrekking bewezen diensten.

J. E. van Lierop is benoemd tot tijdelijk agent van politie 2de klasse.

Aan den R. K. Geestelijke van den 2n. rang Antonius Gerardus Ellis is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De West-Indische Gids.

Inhoud van de 11e afl. Maart 1926.

Four Arawak Indian Songs, by THOMAS E. and ARTHUR P. PENARD.

Mengelingen (in de *Curaçaosche* courant van 1824-1835 van PHOEL) door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. — Een aanvulling van BORDEWYK's ontstaan en ontwikkeling van het Staatsrecht van Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.

Een West-Indische Gouverneur (JAN NEPVEU, Gouverneur van Suriname 1768-1779) door S. KALFF.

Een Vloothouder over Curaçao in 1851 en 1861. — Over het boek van OTTHO KEYE, door Dr. H. D. BENJAMINS. — Bibliographie.

ONDERTROUWD:

Masje Wessels

en

A. van Hoboken.

Huwelijksvoltrekking 14 April 6. u. n.m. Stadhuis Willemstad.

Receptie: Negropont 39.
7—9 u. n. m. 14 April 1926

Algemeene Kennisgeving. 3—3

Op den 17en April hopen onze geliefde ouders

Francisco J. G. Booi-Beukenboom

hunne 25 jarige echtvereeniging te herdenken.

Wij hopen, dat de Goede God hen nog langen tijd voor ons moge sparen.

Bonaire, den 1sten April 1926.

Hunne dankbare kinderen.

Willemfriedus
Martinus
Enrique
Rosa
Germando

1—2

Receptie ten woonhuize
Kralendijk, des avonds 7 uur

élan over 't wel en wee van hun verschillende missies en ie dreef je onweerstaanbaar 't water in de oogen, als ie begon te vertellen over Pater DAMIAAN, de bekende melaatschen-apostel der Molokaiers.

Zijn levensgroot portret, 'n prachtkerel in de kracht van zijn leven, prijkte hoog boven allerlei Molokai-curiosa, daaronder een afbeelding van dien edelen martelaar op zijn sterfbed, de nobele trekken, nu geheel misvormd, weggerot door die verschrikkelijke melaatschheid.

Kan beter beseffen dan menigeen, door mijn jarenlang bezoek aan 't Eustatiaansche lazaret, waar heldendeugd en zelfverlooching 't eischt je *geheel en al* weg te schenken aan zulk 'n levensdoel, om alleen uit liefde tot den grooten Meester, ons ter wille als 'n melaatsche geworden, 'n lang, eenzaam, door 'n ieder geschuwd leven van lijden en smarten tegemoet te gaan, door je zelf geheel te geven aan de verzorging van die arme melaatschen, de paria's, de uitgestootenen van de maatschappij.

Niet 't mooiste, 't interessantste plekje van de missietentoonstelling was de stand van Pater DAMIAAN'S confraters, maar 't was mij boven alle dierbaar en sympathiek, omdat een der subliemste uitingen der christelijke charitas daar in zulk 'n overvloedige mate tot uiting kwam.

Wonder, hoevele lang vergeten bekenden je bij zoo'n gelegenheid ontmoet, en hoevele nieuwe vrienden je er maakt.

Daar heb je b.v. de bekende DR. AHAUS, Directeur van 't Tilburgsche college der Mill-Hill-paters. Had wel eens van hem gehoord, maar 'm nooit ontmoet.

De Mill-Hillers hadden een prachtexpositie in zaal links van de vestibule.

Op 'n goeien middag kwam ie bij me aangestapt, kennismaken, en toen praten, praten, praten, leuk! Pakte al boomende een der stroodopjes, Willibrordsche schoolkinderen-fabricaat — paste 't onder 'n: Zeg, Father, verkoop me die hoed?"

— „Nee, zeg ik, ik zal je 'm cadeau sturen, ná afloop van de tentoonstelling."

— „Nou, dat kennen we".

— „Maar dan ken je *mij* toch niet; let er 'ns op, Doc."

'n Week later zond ik hem als monster zonder waarde, dat Curaçaosche Panama'tje.

Toen ik later weer bij 'm in Tilburg kwam, heeft ie me ontvangen als 'n prins.

Apropos, over *Prins* gesproken.

'n Paar maanden later was 't missietentoonstelling in 't Scheveningsche Kurhaus.

Op 'n frisschen ochtend, tamelijk vroeg nog, kwam PRINS HENDRIK met ze'n adjudant daar binnengestapt.

Zat op dat moment doodkalm in „de Electrische" op weg naar Scheveningen mijn brevier te bidden, en wist van den prins geen kwaad.

Pastoor GIJLSWIJK, de tegenwoordige pauselijke Delegaat van Z. Afrika, zoo juist gearriveerd, bofte, ontving Zijne Koninklijke Hoogheid op Curaçaoschen boôm met de hem aangeboren sang-froid, vertelde zoo 't een en ander over deez' aloude Hollandsche nederzetting in de West, totdat de Prins met 'n stevingen handdruk verdween in de O. I. Archipel van de Paters Jesuiten.

Toen ik 't hoorde, had ik 't land. Wat 'n reuze-wanbof! Had ik maar 'n vroeger treintje genomen! Mijn eenigste kans om met die sympathieke Hoogheid kennis te maken, was nu voor goed verkeken, want op mijn Curaçaosche buitenpost wordt ge heusch niet door Prinsen van den bloede onderste boven geloopen.

Zou nog kolommen kunnen vullen met tal van mij hoogst welkome ontmoetingen te beschrijvingen, b.v. van P. JONGBLOEDT S. J., oud-missionaris van de Oost, wiens heerlijke artikelen in de *Java Post* ik vroeger gretig verslond, van oud-gouverneur NUYENS, die direct door mij onopgemerkt, glimlachend mijn hevige *Cicero pro domo Curaçaoensi* stond af te luisteren, van DR. DEN HOUTER en nog zoo talloos velen mij uitermate sympathiek, maar 't gaat niet, 't mij toebedeelde bianco is alweer schoon op.

Als ge ooit later in de gelegenheid zijt 'n missietentoonstelling te bezoeken, ga er zonder manken heen.

't Zal U misschien wel de ietwat pijnlijke gewaarwording bezorgen, dat ge toch eigenlijk in uw egoïstisch leventje al heel weinig gedaan hebt voor den goeden God, en de uitbreiding van zijn H. Rijk op dit ondermaansche, maar dat kan — ik bedoel: aan die gewaarwording — heusch geen kwaad, integendeel.

En nu aan al mijn lezers, van harte „'n Zalig Paschen."

JAN PAUL.

San Willibrordo
Maart 31/26

BUITENLAND.

De Oostenrijksch-Duitsche toenadering.

De oud-bondskanselier, mgr. Seipel die onlangs te Berlijn is geweest, heeft te Weenen de kwestie van de aansluiting, waarvan hij tot dusver geen voorstander was, in een redevoering besproken.

Hij constateerde daarbij in zeer verstandige en voorzichtige bewoordingen: dat, wanneer de dringend noodzakelijke toenadering in Europa snel genoeg van stapel loopt en in afzienbaren tijd in ekonomisch en ander opzicht de staatsgrenzen tot iets bijkomstige worden teruggebracht, dan is het niet noodig en wellicht niet eens verstandig, den zelfstandigen Oostenrijkschen staat op te geven. Maar indien de verdeeldheid in Europa nog langen tijd voortduurt, zal het Oostenrijksche volk zich op een goeden dag moeten afvragen of de, in de eerste plaats in ekonomisch opzicht, drukkende scheiding van het rijk nog wel langer te verduren kan zijn.

Mexico.

Vreeselijk gaat het in het hedendaagsche Mexico toe.

Ontzettend, zijn in Mexico de tegenstellingen. In dit door en door katholieke land met een roemrijk katholiek verleden, wordt de katholieke godsdienst op de meest brutale wijze gekneveld; wordt de bevolking in haar godsdienstige gevoelens en overtuiging op cynische wijze beleedigd en geweld aangedaan.

Een teekenend bewijs. Onlangs hielden de katholieken er een Nationaal Eucharistisch Congres, dat de regeering met het oog op den grooten toeloop van vreemdelingen, niet openlijk durfde verbieden.

Maar op geniepige wijze zou dit verheven feest worden bestreden. Socialisten en communisten gingen hand aan hand om deze grootste plechtigheid in de war te sturen. Op den avond van den hoofdfeestdag zou in het groote stadstheater van Mexico, welke inrichting aan katholieken behoort, op grootsche wijze een beeld worden gegeven van de katholieke kunst. Enorm was de belangstelling. Naast de bisschoppen waren het geheele diplomatieke korps en tal van vooraanstaande Mexicaansche figuren aanwezig. Op het oogenblik, dat de vergadering zou worden geopend, toen de zaal dicht was bezet, betrad een priester het spreekgestoelte om tot de aanwezigen het verzoek te richten zich te verwijderen, wijl de socialistische vakorganisaties aan de muziek verboden hadden te spelen en de werklieden der electrische centrale nu geen stroom voor het theater durfden leveren. Inderdaad gingen weldra de lampen uit en waren de bezoekers gedwongen onverrichter zake naar huis te gaan. Den eigenaars der inrichting werd aangezegd, dat zij zouden geboycot worden, omdat ze het gewaagd hadden, hun zalen beschikbaar te stellen voor katholieke godsdienstige doeleinden. Ook werd die boycot uitgestrekt tot al die eigenaren van woningen, die deze voor katholieke vergaderingen enz. hadden beschikbaar gesteld.

Dat alles kon ongestraft geschieden.

De regeering heeft immers den mond vol van vrijheid, maar elke gelegenheid grijpt zij aan, om den katholieken te kunnen vervolgen. Zoo is onlangs een wet afgekondigd tegen de katholieke vakorganisaties.

De priesters worden zoo vreeselijk vervolgd, dat in den staat Tabasco, die een oppervlakte heeft als een groote staat in Europa, thans niet meer dan 7 priesters zijn, die Zondags dikwijls drie Heilige Missen op drie verschillende plaatsen moeten lezen. Doch zulk een toestand strookt juist met de bedoelingen der regeering. Naar verluidt, zou president Calles kort geleden verklaard hebben, dat in October van dit jaar het katholieke geloof in Mexico onbekend zou zijn.

Zulk een cynische uitlating herinnert aan den geest van de Russische kerkvervolgers.

Maar zal het Mexicaansche volk dat alles dulden. Zal het niet met alle wettige en geoorloofde middelen zich aangorden voor den strijd tegen dergelijke hemeltergende toestanden?

Het antwoord op die vraag is voor alles een kwestie van organisatie en evenals bij de Fransche katholieken is aan de Roomsche organisatie ook op politiek gebied, veel te laat aandacht geschonken.

Bekendmaking

Ondergeteekende maakt hierbij bekend dat hij zijn kantoor verplaatst heeft naar de bovenverdieping van de bank-instelling der heeren MORRIS CURIEL & Sons, kamer No. 2, Breedestraat Willemstad alhier.

Kantooruren: 8-12 a.m.
1- 4 p.m.

De Praktizijn
3—6 *J. L. C. MONSANTO*